Nieuwsbrief Signaleringscommissie LOSR

26 oktober 2011
nummer 12

Meld je aan bij de groep 'sociaal raadsliedenwerk'
Klik hier!

Deze nieuwsbrief voor Sociaal raadslieden van de LOSR verschijnt zodra er actuele ontwikkelingen of signalen zijn. De redactie van de nieuwsbrief bestaat uit de leden van de landelijke signaleringscommissie.
Stuur 'm door naar je collega! *Contactpersoon redactie: Sandra Wolfsen*

Inhoud

• LOSR wil onderzoek AFM naar DelayMyBill en PayMyDebt
• Gaan kinderen meebetalen aan schulden ouders?
• Papieren aanvraag uitkering en Murphy-teams bij UWV
• Geschillencommissie Consumentenzaken alleen digitaal?
• Bij verrekening toeslagschulden op verzoek beslagvrije voet toepassen
• Ombudsman start onderzoek naar verrekening toeslagen
• Regel invordering restschuld uit boedelperiode ook voor msnp
• Wetsvoorstel incassokosten nog steeds nadelig bij deelbetalingen

LOSR wil onderzoek AFM naar DelayMyBill en PayMyDebt

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) heeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM) verzocht om met spoed een onderzoek in te stellen naar de bedrijven DelayMyBill en PayMyDebt, hierna gezamenlijk DelayMyBill genoemd.
Volgens de LOSR handelt DelayMyBill in strijd met beschermende regels die gelden voor een consumentenkrediet, zoals de maximum kredietvergoeding, de reclameregels en de registratie van schulden bij het Bureau Kredietregistratie.

DelayMyBill rekent te hoge kosten

De Sociaal raadslieden van de LOSR stuitten onlangs op DelayMyBill, dat voet aan de grond lijkt te krijgen in Nederland. DelayMyBill maakt het mogelijk om opeisbare schulden in drie termijnen af te betalen. Daarmee wordt de opeisbaarheid (iets) vertraagd. In feite schiet DelayMyBill de schuld voor. In de opinie van de Sociaal raadslieden betreft het hier dan ook een vorm van een lening.
Als dat zo is, brengt dit bedrijf voor deze beperkte vertraging van de opeisbaarheid met drie maanden veel te hoge kosten in rekening. Een jaar te laat betalen kost namelijk 32% van het verstrekte bedrag. Afgemeten naar het wettelijk maximum dat geldt voor een consumentenkrediet - op dit moment 16% op jaarbasis – is dit veel te hoog.

Werkwijze

Het aantal mensen met schulden stijgt. Dat trekt bedrijven die handel zien in schulden. Bij DelayMyBill doen ze dit als volgt:

- De schuldeiser wijst in de aanmaning op de mogelijkheid gebruik te maken van DelayMyBill;
- de debiteur gaat naar de website www.delaymybill.nl en logt in met postcode en factuurnummer;
- DelayMyBill vraagt de gegevens op bij de schuldeiser;
- na acceptatie moet de debiteur eerst 10% van het verschuldigde bedrag betalen. Na

ontvangst hiervan betaalt DelayMyBill het totaal verschuldigde bedrag aan de schuldeiser;
- de debiteur moet het resterende bedrag in drie maandelijkse termijnen aan DelayMyBill betalen.

Kosten, rente, boete
DelayMyBill rekent een vergoeding van 8% van de geldsom met een minimum van € 10,00, en rente als een termijn niet op tijd betaald wordt. Als een betalingstermijn niet op tijd betaald is, wordt 2% rente per maand in rekening gebracht met een minimum van € 10,00 per maand.
En DelayMyBill legt boetes op van 10% over de geldsom per overtreding, als de klant niet aan bepaalde voorwaarden voldoet, zoals: eerder failliet zijn verklaard of toegelaten zijn tot de wsnp; gebruik hebben gemaakt van een buitengerechtelijke schuldregeling; geen vaste woon- of verblijfplaats hebben; minderjarig zijn geweest bij het sluiten van de overeenkomst, etc.

Maximale kredietvergoeding
De wet kent een maximale kredietvergoeding van - op dit moment - 16% op jaarbasis. Ervan uitgaande dat DelayMyBill gewoon een krediet verstrekt, brengt dit bedrijf dus een veel te hoge vergoeding in rekening.
De vergoeding van 8% van de geldsom over een periode van 3 maanden is op zichzelf al hoger dan de maximale kredietvergoeding. De extra rente van 2% per maand maakt het een en ander exorbitant hoog. Zo komt een jaar niet betalen bij DelayMyBill neer op een vergoeding van 8% + (12 x 2%) = 32%.

Omzeilt DelayMyBill wetgeving?
DelayMyBill hanteert een juridische constructie die overwegend de kenmerken heeft van een consumentenkrediet waarvoor strenge regels gelden. De constructie is zodanig dat DelayMybill daarbij door subrogatie ook in de plaats treedt van de rechten van de oorspronkelijke schuldeiser. Zou DelayMyBill mer deze 'suboragatie-constructie' een gat in de wet hebben gevonden, dan adviseert de LOSR dit gat zo snel mogelijk te dichten teneinde de consument te beschermen.

Reclameregels
Als er sprake is van een lening, dan moet DelayMyBill ook de reclameregels die gelden voor het lenen van geld in acht nemen. Op de website van DelayMyBill komt de term 'lenen' echter niet voor, laat staan de waarschuwing 'dat lenen geld kost'.

Kredietregistratie
Wij hebben geen aanwijzing kunnen vinden, dat registratie van de kredietverstrekking door DelayMyBill plaats vindt bij het Bureau Kredietregistratie in Tiel. DelayMyBill B.V. en haar aandeelhouder Valkenburg Groep B.V. worden op de website van de BKR niet als deelnemer vermeld. Gevolg daarvan is enerzijds dat de debiteur in onvoldoende mate wordt beschermd tegen zichzelf en anderzijds dat andere verstrekkers van consumptief krediet een onvolledig beeld krijgen van de financiële status van de debiteur. Dit terwijl registratie van schulden een belangrijk preventief effect heeft om een problematische schuldsituatie dan wel de verergering daarvan te voorkomen.

De consument moet beschermd worden tegen organisaties die misbruik maken van burgers met financiële problemen. De LOSR vertrouwt erop dat de AFM snel een onderzoek instelt en de maatregelen treft die nodig zijn om de kwetsbare consument in betalingsproblemen te beschermen. Beschermende wetgeving en de toezichthouder vervullen hierbij een belangrijke rol. De LOSR is aangesloten bij de MOgroep.

Meer informatie:
- Brief LOSR aan AFM over DelayMyBill en PayMyDebt
- 'Woekerrente DelayMyBill en PayMyDebt' (Telegraaf)

Gaan kinderen meebetalen aan schulden ouders?

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) heeft bij staatssecretaris De Krom van SoZaWe en de Eerste Kamer aandacht gevraagd voor een bijeffect van een wetsvoorstel waarbij de bijstandswet ingrijpend gewijzigd wordt. Gaan kinderen meebetalen aan de schulden van hun ouders?

Wetsvoorstel

De Tweede Kamer nam onlangs het wetsvoorstel aan dat de Wet Werk en Bijstand ingrijpend wijzigt. Het wetsvoorstel introduceert de zogenaamde gezinsnorm. Deze zal onder andere tot gevolg hebben dat het inkomen van meerderjarige thuiswonende kinderen meetelt bij de vaststelling van het recht op bijstand.
Er worden twee uitzonderingen gemaakt, namelijk voor:
- studerende kinderen bij wie het inkomen niet hoger is dan € 1 023,42 per maand;
- zorgbehoevenden.

Meerderjarige kinderen betalen mee

De wetswijziging zal ook gevolgen hebben voor de beslagvrije voet. Voor ouders én meerderjarig thuiswonende kinderen zal namelijk ook een gezamenlijke beslagvrije voet gaan gelden.
In de huidige situatie is het zo dat bij beslag op inkomen alleen de partner van de schuldenaar indirect meebetaalt aan de schulden. De beslagvrije voet die geldt voor het beslag op het inkomen wordt namelijk verminderd met het inkomen van de partner, tot maximaal de helft van de beslagvrije voet.
Wanneer de wetswijziging wordt doorgevoerd zal ook het inkomen van meerderjarige kinderen meetellen bij de berekening van de beslagvrije voet. Zij gaan dus indirect meebetalen aan de schulden van de ouders

Voorbeeld

Het huishouden bestaat uit een vader, moeder en een 20-jarige zoon. Ze ontvangen per maand de volgende inkomsten:
- vader ontvangt een WAO-uitkering € 1500;
- moeder ontvangt een heffingskorting minstverdienende partner € 167;
- zoon werkt in een fabriek en ontvangt € 500.
Een gerechtsdeurwaarder legt beslag op de WAO-uitkering. Afgezien van de woonkosten en premie ziektekostenverzekering bedraagt de beslagvrije voet volgens de huidige berekening:

<u>Huidige berekening beslagvrije voet</u>

- basisnorm beslagvrije voet echtparen	*€ 1.187,87*
- inkomen partner tot maximaal helft beslagvrije voet (€ 593,94)	*<u>€ 167,00</u> -*
beslagvrije voet	*€ 1020,87*

Dit betekent dat het UWV maandelijks € 479,13 (= € 1500-1020,87) aan de gerechtsdeurwaarder moet afdragen

<u>Toekomstige berekening beslagvrije voet</u>

- basisnorm beslagvrije voet gezin	*€ 1.187,87*
- inkomen gezinsleden tot maximaal helft beslagvrije voet (€ 593,94)	*<u>€ 593,94</u>-*
beslagvrije voet	*€ 593,93*

Dit betekent dat het UWV maandelijks € 906,07 (= 1500-593,93) aan de gerechtsdeurwaarder moet afdragen.
Dit voorbeeld laat zien dat het inkomens van meerderjarige kinderen meetellen in de berekening van de beslagvrije voet en dat ze dus indirect meebetalen aan de schulden van hun ouders. Overigens het omgekeerde kan natuurlijk ook. Wanneer in dit voorbeeld de zoon een schuld zou hebben en op zijn inkomen beslag zou zijn gelegd, zou de beslagvrije voet verlaagd worden met het inkomen van zijn ouders. Dit met het gevolg dat zijn volledige inkomen wordt afgedragen aan de gerechtsdeurwaarder, de

ouders dus indirect meebetalen aan de schulden van hun zoon, en de zoon geheel financieel afhankelijk wordt van de ouders.

Studerend of zorgbehoevend
Bij de verlening van bijstand wordt een uitzondering gemaakt voor studerende kinderen en zorgbehoevenden. Zoals het nu geformuleerd is geldt voor de berekening van de beslagvrije voet alleen de uitzondering voor studerenden. Studerende kinderen met een inkomen niet meer dan € 1 023,42 per maand worden ook voor de berekening van de beslagvrije voet niet tot het gezin gerekend.

Onwerkbaar voor de gerechtsdeurwaarder
De reikwijdte van het wetsvoorstel gaat veel verder dan de bijstandsuitkering. Sociale Diensten vinden de wetswijziging ingewikkeld en moeilijk uitvoerbaar. Dit zal des te meer gaan gelden voor de gerechtsdeurwaarder die de beslagvrije voet moet vaststellen. Hij beschikt immers over minder informatie dan de Sociale Dienst.
Volgens de huidige regelgeving moet de gerechtsdeurwaarder vaststellen of er sprake is van een echtgenoot of geregistreerd partner. Volgens het wetsvoorstel moet de gerechtsdeurwaarder gaan vaststellen of sprake is van een schuldenaar die kan worden aangemerkt als behorend tot een gezin in de zin van de WWB. Dat is veel complexer.

Meer informatie:
- Brief LOSR aan De Krom over wijziging berekening beslagvrije voet
- Spekman en De Krom over wijziging beslagvrije voet (Debat Tweede Kamer)

Papieren aanvraag uitkering en Murphy-teams bij UWV

De landelijke signaleringscommissie van de LOSR heeft het periodiek overleg met het UWV hervat. In juli jl. heeft er een gesprek plaatsgevonden, waarbij onder andere het hoofd klachtenbureau aanwezig was. Het UWV heeft de opdracht gekregen 500 tot 600 miljoen euro te bezuinigen. Er moeten 4000 tot 5000 banen verdwijnen en er zal bespaard moeten worden op huisvestingskosten, wat neerkomt op vermindering van het aantal vestigingen. Ook het aantal Werkpleinen zal drastisch verminderd worden.

Papieren aanvraag
Een andere manier om de bezuiniging te realiseren is meer digitale dienstverlening. Bij de landelijke signaleringscommissie zijn al signaleringen binnengekomen waarin wordt gemeld dat cliënten geen papieren aanvragen meer kunnen indienen. Cliënten behouden echter wel het recht hun aanvraag op papier in te dienen. Signaleringen met betrekking tot het UWV kunnen aan de subcommissie sociale zekerheid worden doorgegeven.

Murphy-teams
Over het UWV is ook nog positief nieuws te melden. Na een succesvolle pilot die in het oosten van het land heeft plaatsgevonden, zijn zogenaamde Murphy-teams ingesteld. Het Murphy-team is vergelijkbaar met het Stella-team van de Belastingdienst en heeft tot doel de zogenaamde 'schrijnende gevallen' verder te helpen.
Aanmelding bij het Murphy-team kan niet rechtstreeks. In principe zou de medewerker klantencontactcentrum van het UWV de problematiek als zodanig moeten herkennen en voor aanmelding moeten zorgen. Natuurlijk kan er door ons wel telefonisch aangestuurd worden op aanmelding.

Geschillencommissie Consumentenzaken alleen digitaal?

Bij de landelijke signaleringscommissie was aangekaart dat de Geschillencommissie Consumentenzaken alleen nog maar digitaal ingediende geschillen in behandeling nam. Ons inziens een zeer onwenselijke situatie, omdat nog altijd veel mensen niet in staat

zijn op deze wijze een geschil aanhangig te maken. De Geschillencommissie is daarom aangeschreven met het verzoek ook op papier ingediende geschillen te behandelen. De Geschillencommissie heeft ons in een reactie laten weten dat er nog altijd de mogelijkheid bestaat een geschil schriftelijk in te dienen. Het bekende vragenformulier kan telefonisch kan worden opgevraagd. Bovendien is het formulier weer te downloaden. Het geschil kan dus ook op papier de procedure doorlopen.

Bij verrekening toeslag op verzoek beslagvrije voet toepassen

Wanneer een of meerdere toeslagen verrekend worden met een toeslagschuld, kan normaal gesproken een persoonlijke betalingsregeling worden aangevraagd. De Belastingdienst/Toeslagen stelt aan de hand van de verstrekte gegevens de betalingscapaciteit vast. Na 24 maanden wordt het restant buiten invordering gesteld. Wel geldt dan de regel dat gedurende 3 jaar eventuele toeslagen en belastingteruggaven, voor zover deze niet in maandelijkse termijnen worden uitbetaald, zullen worden verrekend.
Bij fraude of opzettelijk misbruik van de toeslagen weigert de Belastingdienst/Toeslagen deze regeling toe te passen. Dit kan tot grote problemen leiden doordat er geen toeslagen meer ontvangen worden. Na een klacht bij de Nationale Ombudsman heeft de Belastingdienst / Toeslagen het standpunt ingenomen in dit soort situaties op verzoek de beslagvrije voet toe te passen (bron: nieuwsbrief juni 2011).

Meer informatie:
- nieuwsbrief Nationale ombudsman juni 2011
- individuele betalingsregeling toeslagen

Ombudsman start onderzoek naar verrekening toeslagen

Een tijdje geleden heeft de signaleringscommissie een oproep gedaan om voorbeelden te melden, waar de terugvordering en verrekening van huur- zorg-, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget niet correct verloopt. Naar aanleiding van onze en andere signalen heeft de Nationale Ombudsman besloten om 'uit eigen beweging' hiernaar een onderzoek te starten. Wordt vervolgd.

Regel invordering restschuld uit boedelperiode ook voor msnp

Wanneer na de wsnp die beëindigd is met een schone lei, een te betalen belastingaanslag of terugvordering toeslag wordt opgelegd die betrekking heeft op de periode waarin de wsnp van toepassing was, zal volgens de Leidraad Invordering de ontvanger in beginsel op verzoek afzien van invordering. Daarbij geldt dat aannemelijk moet zijn dat de bewindvoerder:

- de aan de betreffende aanslag of terugvordering voorafgaande voorlopige aanslagen / teruggaven of voorschotten voldoende op juistheid heeft getoetst; en
- over de resultaten van die toetsing in voorkomend geval tijdig contact heeft opgenomen met de Belastingdienst.

Maar hoe zit het met belastingaanslagen en toeslagschulden na een minnelijk traject (msnp)? Wij hebben dit gesignaleerd en inmiddels is de Leidraad Invordering aangepast. Dezelfde regel geldt na een minnelijk traject.

Meer informatie:
- Wijziging Leidraad Invordering 2008 (zie art. 73.5.7)

Wetsvoorstel incassokosten nog steeds nadelig bij deelbetalingen

Het wetsvoorstel maximering incassokosten is inmiddels door de Tweede Kamer aangenomen. We hebben tot op het laatst geprobeerd om de wettekst aangepast te krijgen zodat het niet ongunstig uitwerkt bij deelbetalingen. Het wetsvoorstel had namelijk tot gevolg dat bij het niet betalen van termijnbetalingen telkens het minimumbedrag ad. € 40 in rekening mag worden gebracht. De Tweede-Kamerleden Van der Steur en Ulenbelt hebben daartoe een amendement ingediend dat door de Tweede kamer is aangenomen, maar door deze aanpassing is het probleem nog stedes niet goed verholpen.

Het wetsvoorstel is hiermee wel toereikend voor de volgende situatie:
Er is drie maanden ad. € 20 niet betaald. Vervolgens wordt een aanmaning verstuurd. Dan moet dat voor één bedrag ad. € 60 gebeuren. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag de vordering worden verhoogd met maximaal € 40 aan incassokosten.
Het wetsvoorstel is echter niet toereikend voor de volgende situatie:
Er is drie maanden ad. € 20 niet betaald. Na afloop van iedere maand is een aanmaning verstuurd. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag voor iedere maand het minimum ad. € 40 berekend worden. Dus in dit voorbeeld 3 keer € 40, derhalve € 120.

We hebben een brief gestuurd naar de Eerste Kamer om wederom aandacht te vragen voor dit probleem. Wordt vervolgd.

Meer informatie:
- Brief LOSR aan Eerste kamer
- Voorlopig verslag Eerste kamer

Eerder verschenen nieuwsbrieven

- Nr 1: 15 oktober 2009
- Nr 2: 10 november 2009 (incassokosten)
- Nr 3: 3 december 2009
- Nr 4: 8 december 2009 (deurwaarders)
- Nr 5: 3 februari 2010 (toeslagen)
- Nr 6: 8 april 2010
- Nr 7: 11 juni 2010
- Nr 8: 27 september 2010
- Nr 9: 30 november 2010
- Nr 10: 24 januari 2011
- Nr 11: 21 maart 2011

Samenstelling signaleringscommissie

Voorzitter
André Moerman — Rijnstad Arnhem

Commissie belastingen
Jack Haslinghuis — SR Den Haag
Lucia Missana — CentraM
Maarten Bockting — MD Flevoland

Commissie toeslagen
Caroline Terluin — SR Schiedam
Chantal van Hulzen — SR Nijmegen
Hannah Oberzaucher — Welzijn Eindhoven
Wouter Boer — SR Den Haag

Commissie SoZa
Ingrid Phillips — SR Den Bosch
Saskia den Heijer — SR Rotterdam
Tamar Lieverst — MD Midden Kennemerland

Gastleden
Corinne Berhitu — Stimulansz
Walter van den Berg — Nationale Ombudsman

Ondersteuning MOgroep
Ernst Radius
Sandra Wolfsen